

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (N. Traciuc)

DECIZIE

03 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței
judecătoria

Tatiana Vieru
Valentina Clevadi
Oleg Sternioală

examinînd recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „FFA Trans-Oil LTD” Societate cu Răspundere Limitată împotriva încheierii din 20 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea Svetlanei Cojocarului privind validarea creanței și contestația depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „FFA Trans-Oil LTD” Societate cu Răspundere Limitată împotriva creanței depuse de Svetlana Cojocarului,

c o n s t a t ă :

La data de 20 iulie 2014, „V.S. Export” SRL a depus în instanța de insolvență cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență în privința sa.

Prin încheierea din 30 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău s-a admis spre examinare cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvență în privința „V.S. Export” SRL, iar în scopul prevenirii modificării stării bunurilor debitorului au fost dispuse aplicarea măsurilor de asigurare și înlăturarea administrației debitorului de la gestionarea patrimoniului societății. Îl „Pelin Veaceslav” a fost desemnat administrator provizoriu al „V.S. Export” SRL.

Prin hotărîrea din 31 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea introductivă depusă de „V.S. Export” SRL; s-a constatat insolvența debitorului „V.S. Export” SRL și s-a intentat procesul de insolvență în privința „V.S. Export” SRL, cu sediul în mun. Chișinău str. Trandafirilor, 7, of. 111, c/f 1002600009840; a fost desemnat administratorul insolvenței al „V.S. Export” SRL, Veaceslav Pelin, deținătorul autorizației nr. 49 din 14 ianuarie 2015.

Prin încheierea din 26 mai 2015 a Curții de Apel s-a admis cererea administratorului insolvenței SRL „V.S. Export”-Veaceslav Pelin privind prelungirea termenului de depunere a cererilor de validare a creanțelor și s-a prelungit termenul limită de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor pînă la 10 iunie 2015.

La data de 10 iunie 2015, prin intermediul oficiului poștal, Svetlana Cojocaru a depus cerere de validare a creanței față de „V.S. Export” SRL în sumă de 1035950,03 lei ca creditor chirografar de rangul V și includerea acesteia în tabelul creanțelor, invocând că în perioada anului 2014 între ea și „V.S. Export” SRL au avut loc tranzacții, în rezultatul cărora „V.S. Export” SRL a devenit debitor față de Svetlana Cojocaru.

La data de 23 iunie 2015, ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL a depus contestație la cererea de validare a creanței înaintată de Svetlana Cojocaru, prin care a solicitat radierea din tabelul definitiv al creanțelor creanța Svetlanei Cojocaru, cu respingerea integrală a cererii de admitere a creanței depusă de Svetlana Cojocaru.

În motivarea contestației, creditorul ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL a invocat că cererea depusă de Svetlana Cojocaru privind admiterea creanței este fictivă, deoarece aceasta este proprietara apartamentului, amplasat în r1 Căușeni, or. Căinari, str. Alexandru cel Bun, 1, ap.47, iar în conformitate cu contractul de fidejusiune cu nr.4-F din 04 noiembrie 2013, adresa de mai sus este adresa de domiciliu a lui Valeriu Cojocaru, administrator și /sau fondator a unui șir de întreprinderi care se află în proces de insolvență, precum „Terra-ferm” SRL, „Decorum-Vin” SRL, printre care și „V.S. Export” SRL.

Indică că, lipsesc careva acte contabile și de strictă evidență, sau o hotărâre judecătorească irevocabilă, sau acte notariale care justifică creanța și respectiv, lipsa acestora, denotă faptul că creanța Svetlanei Cojocaru este una fictivă și care are ca scop de a prejudicia interesele creditorilor reali ai „V.S. Export” SRL.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de validare a creanței Svetlanei Cojocaru față de „V.S. Export” SRL în sumă de 103590,03 lei; s-a validat creanța Svetlanei Cojocaru față de „V.S. Export” SRL în sumă de 103590,03 lei ca creanță chirografară de rangul V; s-a respins contestația depusă de ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL.

La data de 03 decembrie 2015, ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL a declarat recurs împotriva încheierii din 20 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea acesteia, cu emiterea unei decizii prin care să fie respinsă cererea de validare a creanței Svetlanei Cojocaru sau, după caz, casarea parțială a încheierii din 20 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, cu validarea creanței Svetlanei Cojocaru cu rangul VI.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea din 20 noiembrie 2015, conține un șir de inexactități, după cum urmează: - afirmația precum că reprezentantul creditorului IFS DAF Botanica - Glavan Veaceslav a susținut cererea de validare a creanței, ceea ce nu corespunde adevărului; - afirmația precum că contabilul „V.S. Export” SRL a confirmat datoria „V.S. Export” SRL către Svetlana Cojocaru, ceea ce este fals în opinia sa, deoarece în ședința de judecată nu a fost prezentă contabila debitorului „V.S. Export” SRL și nici nu a prezentat careva înscrieri, iar, la acel moment, „V.S. Export” SRL nu avea angajat un contabil.

Susține că, garanțiile stabilite în art. 6 CEDO, includ și obligația instanței de a oferi o motivare cu toate argumentele necesare (Cauza H. v. Belgum, p. 53). Astfel,

atunci cînd argumentele unei părți sunt decisive, este necesar un răspuns concis și laconic cu privire la respingerea lor (Ruiz Torija v. Spain), (Hiro Balani v. Spain).

Consideră că, încheierea din 20 noiembrie 2015 nu conține o argumentare elocventă cu privire la cele expuse în contestație și argumentele aduse în explicațiile prezentate în forma scrisă de către recurent în cadrul ședinței de judecată referitor la contractul de partaj a proprietății comune devălmașe a soților din 17 septembrie 2009, certificatul de căsătorie din 13 iulie 2009 și certificatul de divorț din 28 noiembrie 2013 prezentate de intimat la una din ultimele ședințe de judecată.

În opinia sa, instanța s-a limitat doar la enumerarea circumstanțelor de fapt și a articolelor care ar putea avea relevanță la speță.

Menționează că, creanța este tardivă, deoarece a expirat termenul de prescripție pentru sumele revendicate, rezultînd din prevederile art. 267 Cod civil și art. 141 al Legii insolvențabilității.

Declară că, contractul de partaj a proprietății comune devălmașe a soților, datat cu 17 septembrie 2009, prevede expres că dividendele sunt din perioada anilor 2002 - 2006, pe când contractul este întocmit la data de 17 septembrie 2009, adică după 3 ani, 9 luni și 17 zile de la data expirării termenului de prescripție.

Notează că, dacă s-ar admite că termenul de prescripție nu a expirat la momentul încheierii contractului de partaj a averii, cererea de validare, oricum, este depusă după expirarea termenului de prescripție, deoarece contractul de partaj a averii a fost încheiat la data de 17 septembrie 2009, pe când cererea de validare a creanțelor a fost depusă la data de 11 iunie 2015, după 6 ani de la apariția dreptului de a înainta o acțiune de încasare a pretinselor datorii.

Precizează că, dacă administratorul ar include creanța Svetlanei Cojocaru în tabelul creanțelor - ca „acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria” în sensul art. 277 alin. (1), lit. b) Cod civil, atunci termenul de prescripție nu a fost întrerupt, deoarece acțiunea de recunoaștere a creanței a avut loc în afara termenului.

În opinia sa, creanța este fictivă, deoarece coroborînd faptul că o perioadă îndelungată Svetlana Cojocaru nu s-a adresat cu reclamații, acțiuni în judecată cu scopul de a încasa datoria cu faptul că în conformitate cu contractul de partaj a proprietății comune devălmașe a soților, a fost unica fondatoare a debitorului insolvent, cât și cu faptul că s-a aflat în căsătorie cu actualul administrator și unicul fondator Valeriu Cojocaru, duce la ideea că datoria este una fictivă și are ca scop doar prejudicierea creditorilor reali ai întreprinderii.

Indică că, nu a fost prezentat actul din care se naște obligația de plată a dividendelor, iar contractul de partaj a proprietății comune devălmașe a soților are ca temei de apariție a creanței bănești doar actul de verificare din 14 august 2009, care nu este decît un act contabil prin care părțile fac decontări reciproce și nicidecum nu reprezintă un act juridic ce generează drepturi sau obligații. Conform Legii cu privire la societățile cu răspundere limitată, actul de verificare a decontărilor reciproce nu se găsește ca temei de achitare a dividendelor.

Invocă că, în conformitate contractul de partaj a proprietății comune devălmașe a soților, Svetlana Cojocaru a fost unicul fondator a întreprinderii, iar în conformitate cu

art. 43 al Legii insolvenței, creanțele care urmează a fi rambursate „unui asociat, acționar sau membru al debitorului ori ale persoanelor afiliate sau interdependente și alte asemenea creanțe” urmează a fi validate cu rangul VI.

Precizează că, în cazul în care instanța va menține parțial încheierea din 20 noiembrie 2015, solicită ca creanța să fie validată cu rangul VI.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Conform art. 8 alin. (1) a Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvență a adoptat încheierea la data de 20 noiembrie 2015, iar recursul a fost declarat de ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL la data de 03 decembrie 2015, ceea ce denotă că este declarat în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Analizând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL întemeiat și pasibil de a fi admis, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale prezentei legi.

Conform art. 35 alin. (4) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, odată cu hotărârea de intentare a procedurii de insolvență, administratorul insolvenței expediază o notificare tuturor creditorilor cunoscuți pentru ca aceștia să înainteze creanțele față de debitorul insolvent.

Conform art. 140 alin. (2) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, cererea de admitere a creanței se depune în termenul stabilit în hotărârea de deschidere a procedurii sau în termenul indicat în notificarea administratorului provizoriu. Termenul-limită pentru creditori privind înregistrarea cererii de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului preliminar este de 30 de zile calendaristice, iar pentru întocmirea tabelului definitiv, de 45 de zile calendaristice de la data intrării în procedură.

Conform art. 145 alin. (2) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, la cererea întemeiată a creditorului, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată care examinează procesul de insolvență constată că termenul de înaintare a creanțelor

nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului sau de obiectul creanței ori dacă nu s-a respectat procedura de notificare a intentării procesului, instanța de insolvabilitate repune, prin încheiere, în termen cererea de admitere a creanțelor.

În conformitate cu art. 356 Cod de procedură civilă, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească, pornind de la pretențiile și obiectiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de insolvabilitate, în conformitate cu art. 355-356 Cod de procedură civilă, fiind investită cu judecarea pricinii în speță, respectiv cu examinarea cererilor de validare a creanțelor, inclusiv și repunerea în termen a cererilor de validare a creanțelor, conform temeiurilor, obiectului cererii și cumulul de probe prezentate de părți, incorect a ajuns la concluzia de a admite cererea de validare a creanței Svetlanei Cojocaru față de „V. S. Export” SRL în sumă de 103590, 03 lei, cu validarea acesteia și de a respinge contestația depusă de ÎCS „FFA Trans Oil LTD” SRL, din următoarele considerente.

Conform hotărârii instanței de insolvabilitate de intentare a procesului de insolvabilitate din 31 martie 2015, termenul-limită pentru înregistrarea cererilor de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv, a fost stabilit pînă la 15 mai 2015, iar termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului definitiv - pînă la data de 26 mai 2015. Ședința de validare a creanțelor a fost stabilită pentru data de 26 mai 2015 ora 15:00 (f.d.3).

Prin încheierea din 26 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea administratorului insolvabilității SRL „V.S. Export”-Veaceslav Pelin privind prelungirea termenului de depunere a cererilor de validare a creanțelor și s-a prelungit termenul limită de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor pînă la 10 iunie 2015 (f.d.4).

Din materialele cauzei rezultă că Svetlana Cojocaru s-a adresat la data de 10 iunie 2015, prin intermediul oficiului poștal, (înregistrată la data de 11 iunie 2015) cu cerere de validare a creanței față de „V. S. Export” SRL în sumă de 1035950,03 lei, invocînd existența tranzacțiilor încheiate în perioada anului 2014 între ea și „V.S. Export” SRL (f.d.5).

La data de 23 iunie 2015, ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL a depus contestație la cererea de validare a creanței înaintată de Svetlana Cojocaru, prin care a solicitat radierea din tabelul definitiv al creanțelor creanța Svetlanei Cojocaru, invocînd că creanța este fictivă (f.d.6-7).

În consecință, instanța de insolvabilitate prin încheierea din 20 noiembrie 2015 a validat creanța Svetlanei Cojocaru față de „V.S. Export” SRL în sumă de 103590,03 lei ca creanță chirografară de rangul V și a respins contestația depusă de ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL (f.d.13-14). Ca temei de validare a creanței a servit actul de verificare

datat cu 14 august 2009, conform pct.1.7 din contractul de partaj a averii încheiat între Valeriu Cojocaru și Svetlana Cojocaru (f.d. 6 verso).

Tot aici, este de menționat că în încheierea contestată se indică că datoria de 103590,03 lei a „V.S. Export” SRL față de Svetlana Cojocaru a apărut anterior deschiderii procedurii de insolvență, fapt ce se confirmă prin contractul de partaj al proprietății comune în devălmășie a soților.

La caz, Colegiul consideră greșită aprecierea instanței de insolvență precum că ar fi neîntemeiată afirmația reprezentantului ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL precum că creanța este fictivă, deoarece instanța de insolvență stabilind temeinicia creanței s-a bazat pe actul de verificare datat cu 14 august 2009, care la caz lipsește, fiind dedusă doar din pct.1.7 al contractului de partaj al proprietății comune devălmășie a soților.

În acest sens, Colegiul reține argumentul recurentului precum că nu este confirmată creanța Svetlanei Cojocaru față de „V.S. Export” SRL în sumă de 103590,03 lei, deoarece careva acte contabile, dări de seamă anuale, hotărâri a „V.S. Export” SRL, care să ateste existența obligației de plată a dividendelor nu au fost prezentate, fiind prezentat doar un act de verificare datat cu 01 septembrie 2014, semnat pe de o parte, de directorul și contabilul-șef al „V.S. Export” SRL, în persoana lui Valeriu Cojocaru și pe de altă parte, Svetlana Cojocaru, care nu este decît un act contabil privind decontările reciproce, dar nu reprezintă un act juridic ce generează drepturi sau obligații.

Mai mult de atît, nu au fost prezentate careva acte contabile care să ateste evidența acestora în contabilitatea societății, în condițiile cînd actul de verificare nu constituie decît un act de constatare de moment.

Totodată, Colegiul notează că în condițiile cînd dividendul nu constituie decît o parte din profitul unei societăți pe acțiuni care revine fiecărui acționar la sfârșitul fiecărui exercițiu financiar, în raport cu acțiunile pe care le posedă, la caz sunt relevante și prevederile Legii privind societățile cu răspundere limitată, nr. 135 din 14 iunie 2007.

Astfel, conform art. 39 al Legii privind societățile cu răspundere limitată, nr. 135 din 14 iunie 2007, societatea distribuie anual profitul net înregistrat după achitarea impozitelor și altor plăți obligatorii, dacă actul de constituire nu prevede altfel. Hotărîrea privind determinarea părții profitului net care urmează a fi distribuită se adoptă de adunarea generală a asociaților. Profitul net se distribuie proporțional mărimii părții sociale. Modul de distribuire a profitului net al societății poate fi modificat prin hotărîrea adunării generale a asociaților, care se adoptă cu votul unanim al asociaților. Profitul net se plătește asociaților în formă bănească, în decurs de 30 de zile de la data adoptării hotărîrii privind distribuirea acestuia, dacă adunarea asociaților nu a stabilit un alt termen.

În contextul dat, Colegiul constată lipsa cărorva hotărîri a adunării generale a asociaților în sensul legii precitate, ceea ce denotă că instanța de insolvență a eludat argumentele ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL, concluzionînd la general lipsa probelor în acest sens, însă fără a justifica poziția sa rezultînd din prevederile legale aplicabile speței.

Prin urmare, instanța de recurs reiterează că instanța de insolvabilitate la rejudecarea cauzei urmează a se expune și asupra acestui aspect.

Mai mult de atât, Colegiul precizează că instanța de insolvabilitate urmează a da careva aprecieri și argumentelor recurentului în raport cu normele de drept material, în condițiile când acestea rezultă din normele de drept material.

Colegiul consideră greșită constatarea instanței de insolvabilitate precum că ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL nu a prezentat careva probe care ar confirma că creanța este fictivă, în condițiile când nici nu au fost prezentate probe care să ateste existența acesteia, fiind prezentat doar un act de verificare datat cu 01 septembrie 2014 și contractul de partaj a proprietății comune, conform căruia suma dividendelor ar fi pentru perioada 2002-2006, însă careva acte contabile de evidență strictă în acest sens lipsesc.

În consecință, Colegiul consideră că instanța de insolvabilitate adoptând soluția pe caz, nu s-a expus asupra temeiniciei argumentelor lui ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL privind lipsa actului juridic ce ar genera obligația de plată a dividendelor Svetlanei Cojocarului în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Colegiul relevă că la rejudecarea pricinii, instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele enunțate supra, rezultând atât din argumentele ÎCS „FFA Trans-Oil LTD” SRL invocate în raport cu circumstanțele cauzei și normele de drept material, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, iar încheierea recurată este adoptată cu încălcarea normelor de drept material și procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, cu casarea încheierii din 20 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău și remiterea pricinii la rejudecare în instanța de insolvabilitate, în acelaș complet.

În conformitate cu art. art. 427 lit. b), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „FFA Trans-Oil LTD” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează încheierea din 20 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea Svetlanei Cojocaru privind validarea creanței și contestația depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „FFA Trans-Oil LTD” Societate cu Răspundere Limitată împotriva creanței depuse de Svetlana Cojocaru, cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de insolabilitate-Curtea de Apel Chișinău, în acelaș complet.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători:

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală